

Strani jezici u reformiranoj školi

Na početku ove školske godine suočila sam se sa slijedećim problemom: koje radne materijale upotrebljavati za nastavu ruskog jezika u završnoj fazi usmjerenog odgoja i obrazovanja u trgovini? Udžbenici i priručnici koje imam ne uklapaju se u sadržaj rada tog usmjerenja. Zato vas molim da mi pomognete savjetom: kako i po kojim priručnicima raditi u tom usmjerenju?

Marija Knezović, profesor
Daruvar

Odgovara Mira Klepač, stručni suradnik
Zavoda za prosvjetno-pedagošku službu SRH
u Zagrebu

Da bismo mogli odgovoriti na ovo pitanje, moramo na početku utvrditi zašto učenici uče strani jezik u tom usmjerenju te kada i koliko će im poznavanje stranog jezika biti potrebno kad završe školovanje te počnu raditi u struci. Treba znati, dakle, opis poslova njihova budućeg radnog mjesta.

Učenik završne faze usmjerenog obrazovanja u trgovini moći će nakon završetka škole obavljati ove poslove:

- prodaja robe na malo i veliko, raspakiranje, pretpakiranje, priprema robe za prodaju, pakiranje
- sudjelovanje pri preuzimanju robe, kvantitativna i kvalitativna kontrola, sortiranje, uskladištenje
- sudjelovanje u poslovima nabave, izbor, narudžba i transport robe
- aranžiranje prodajne prostorije, izloga, dekorativni poslovi
- financijska evidencija: dnevno zaključivanje imovine, odvajanje gotovine, blagajnički obračun, skladišna evidencija, osiguranje robe, inventarizacija, evidencija narudžbi i rokova, kartoteka robe, obračunavanje strane valute, vođenje ostale dokumentacije u okviru rada prodavača.

Neophodno je istaknuti da će veliku ulogu u nastavi u tom usmjerenju odigrati razvijanje komunikativne kompetencije (sposobnosti) učenika zbog specifičnosti posla. Prodavač se mora znati uljudno obratiti mušteriji, informirati je o onome što prodaje (npr. o veličini, kvaliteti, modelu, sirovinskom sastavu proizvoda i sl.). Također će morati uljudno predložiti nešto drugo u slučaju ako nema onog predmeta koji mušterija traži. Isto tako treba znati odgovoriti na razne upite mušterije — dati obavijesti u vezi s eventualnim pitanjima (npr. objasniti pravac kretanja) itd.

Svakako treba znati imena raznih proizvoda koje prodaje (bilo da radi u prodavaonicama tekstila, prodavaonicama mješovite robe, prodavaonicama suvenira). Mora znati pročitati razne upute na stranom jeziku, koje mogu biti

neobično važne pri rukovanju određenom robom, te upute za rad s raznim aparatima koje ili prodaje ili se s njima svakodnevno služi pri izvršavanju svog posla.

Stručnost prodavača ovisi uvelike o posjedovanju opće kulture koja osigurava kulturno usluživanje i kulturni saobraćaj s kupcima, ljudima najrazličitijih osobnih i društvenih profila. Stoga nećemo zanemariti ni opće sadržaje, kao što su ekologija, uloga Jugoslavije u svijetu nesvrstanih, život i kultura itd. Ovdje se možemo koristiti već postojećim udžbenicima koji obrađuju takve teme, kao i televizijom, radiom, novinama, časopisima itd.

Predlažu se slijedeći radni materijali:

1. Pojedina poglavlja iz udžbenika:

- Шевченко В. С. — Светлова А. Н.: Внешнеторговая корреспонденция и документация, Москва, 1961.
- Švob L.: Ruski jezik u vanjskoj trgovini, Zagreb, 1964.
- Nikolić B. — Stanojević R.: Spoljnotrgovinska prepiska i dokumentacija na ruskom jeziku, Beograd, 1964.¹

2. Priručnici:

- Акишина А. А. — Формановская А. И.: Русский речевой этикет, Москва, 1975.
- Андрийчук Б. Т., Бланк И. А., Васкин Е. В., Корольков И. М.: Самообслуживание в розничной торговле, Издательство «Экономика», Москва, 1976.

3. Časopisi: Советская торговля, Торговля и бытовое обслуживание, Книжная торговля, Торговля за рубежом.

4. Različite publikacije i tiskani materijali na ruskom jeziku: novinski oglasi kojima se reklamiraju različiti proizvodi; novinski članci o problemima trgovine i uslužnih djelatnosti, o odnosu kupca i prodavača (česti u sovjetskim časopisima); upute o rukovanju proizvodima ili različiti podaci koji su priloženi uz uvezenu robu i sl.

Priručnike »Русский речевой этикет« autora А. Акишине i N. Formanovske i »Самообслуживание в розничной торговле« grupe autora te časopise koje smo predložili možete nabaviti u knjižari »Mladost«, Preradovićeve ulica broj 18, Zagreb.

Napominjemo da bi škola trebala da naruči onoliko primjeraka odabranog radnog materijala koliko je potrebno za rad u razredu, što znači da se učenici neće pojedinačno pretplaćivati. Radni materijal će se držati u školi te će se nositi u razred prema potrebi.

¹ Udžbenik poslovnog dopisivanja prilagođen potrebama našeg usmjerenog obrazovanja upravo priprema Školska knjiga u Zagrebu.